

וקראת לשבת עיונג

אלון מרין הפלסר באקדפ ובסולת פלאו

גליון מס' 797
פרשת אמור
י"ט אייר התשפ"ה

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהז בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברוחניות ובגשמיות

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום ואור ואלק שלום"א

"ולא תחללו את שם קדשי"

כתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"א), ארבעה חילוקי כפרה הן. א. אם האדם ביטל מצוות עשה ועשה תשובה - אינו זז משם עד שמוחלין לו. ב. עבר על מצות לא תעשה שאין בה כרת ולא מיתת בית דין - תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר. ג. עבר עבירות שיש בהן כריתות או מיתות בית דין - תשובה ויום הכיפורים תולין, ויסורין מכפרים. ד. עבר על חילול ה' - תשובה ויום הכיפורים ויסורין תולין, ומיתה מכפרת. ע"כ. מכאן למדנו שהעוון הגדול מכל העוונות, ואפילו מעוונות שיש בהם מיתת בית דין, הוא עוון חילול ה'. והגמרא אומרת על רבי יוחנן שאצלו חילול ה' היה אם רק היו רואים אותו הולך ארבע אמות (שני מטרים) בלא תורה ובלא תפילין. וכן לגבי רב שהיה קונה דבר מסוים ומשלם בהקפה - זה דומה לחילול ה'. ואצלנו אולי דברים כאלה לא יחשבו לחילול ה', אבל ודאי שאם רואים מישהו שנראה כבן תורה מתבטל זמן רב מתורה - הדבר עלול להיות חילול ה'. וכן אם לוקח הלוואה ולא מחזיר, או שהולך בבגדים עם כתמים. והראש"ל בילקוט יוסף כתב (בהלכות כיבוד אב ואם) שבן תורה שנמצא בחתונה עם ריקודים מעורבים - זה יכול להיות בגדר חילול ה'. והדבר ברור, שהרי כמה פעמים אתה שואל מישהו איך הוא הולך לחתונה מעורבת והוא עונה לך "ראיתי שם אנשים 'חרדים'. אם כן, למה שלא אלך, וכי אני יותר טוב מהם?".

ומעשה ברב גדול שכיניו הסנדלר, שהוזמן לברית מילה להיות הסנדק. וכיוון שידעו שהצדיק יגיע - הגיעו המון אנשים. בסופו של דבר הרב הצדיק הגיע, ומיד חזר על עקבותיו. ניגשו אליו בני המשפחה ושאלוהו לאן הוא הולך, הרי הוא אמור להיות הסנדק. אמר להם הצדיק 'החלטתי ללכת כיוון שלא ראיתי כאן את אליהו הנביא. ומסתמא שהוא גם לא יבוא, כי המקום כאן מעורב ואין צניעות'.

ומעשה נוסף בבחור צעיר שחזר בתשובה, עלה על דרך המלך והקפיד על קלה כבחמורה. ההורים שלו לא הפריעו לו בדרכו ואפילו עודדו אותו, על שמאס בתענוגי העולם הזה והחליט לבחור בתענוגי העולם הבא. והנה ביום בהיר נערכה חתונה של אחד מבני המשפחה, וההכנות בבית לקראת האירוע היו רבות. אבל הבן הצדיק ישב בחדרו, עסק בתורה ולא הראה סימנים שהוא מתכוון ללכת לאירוע.

ניגשה אליו אמו ושאלה אותו למה הוא לא מתכוון לאירוע, הרי זה מבני המשפחה. אמר הבן ביראת כבוד 'אמא, האירוע מעורב ואני לא יכול לבוא'. כשאביו הגיע לבית סיפרה האשה לבעלה את העניין, וביקשה שיגש לבן לנסות לשכנע אותו. האב, שהיה בעל מועדון מפורסם מאוד באיזור המרכז, ניגש לבן ואמר לו 'מה יש בזה שרוקדים מעורב?'. אמר הבן לאביו ביראת כבוד 'אבא, לפי התורה זה אסור, ואני החלטתי לילך בדרך התורה. אני לא יכול לעשות צחוק מעצמי'. אמר לו האב 'אם כך, אתה רוצה להגיד לי שאני עושה עבירה בכך שאני מרקיד אנשים כל ערב במועדון? הרי אני משמח את כולם. לדעתי אולי זאת בכלל מצווה'. אמר הבן לאביו 'אני לא פוסק, אלה ענייני פרנסה. אבל תשאל את רב העיר'.

ניגש האב לרב העיר כדי לשאול אותו אם מותר לפתוח את המועדון ולהרקיד מעורב או 'שמא' יש בזה איסור. אמר לו הרב 'תאמר לי, האם אתה צם בכיפור או לא?'. 'ודאי שאני צם, כבוד הרב'. 'עוד שאלה אחת אשאל אותך, ואל תכעס: האם אתה נזהר לא לאכול חזיר?'. 'בוודאי שאני נזהר, הרב. אני אוכל רק כשר'. וכאן אמר לו הרב 'תקשיב טוב, מה שאתה גורם לריקודים מעורבים, גברים ונשים, כל פעם מחדש זה כמו לאכול חזיר ביום הכיפורים'. וכשמעו האיש את הדברים יוצאים באופן מפורש מפי הרב הגדול, הלך לסמינר וחזר בתשובה, וכיום הוא אחד המרצים בסמינר 'ערכים'...

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

מעשה ביהודי שחזר בתשובה אמתית ושלמה, ושינה את דרכיו מקצה לקצה, אולם אליה וקוץ בה... אשתו של אותו יהודי "נותרה מאחור", והיא לא הייתה מוכנה לשנות את דרכיה ומעשיה, ואף בענייני טהרת המשפחה לא רצתה להיזהר ולהקפיד.

בצר לו, פנה אותו יהודי ובא אל לשכתו של מרן זיע"א, המתין אותו יהודי עד שהגיע תורו, וכשנכנס לפני מרן זיע"א סיפר לו את צרתו אודות אשתו...

לשמע דבריו, עודד אותו מרן זיע"א ואמר לו שהוא חשוב כיוסף הצדיק שעמד בניסיון גדול, וכתב לו מרן תפלה מיוחדת שיתפלל על אשתו, והבטיח לו שבעוד חודש היא תשוב בתשובה!

יצא האיש מחדרו של מרן כשהוא שמח ומעודד, והנה כפי שהבטיחו מרן זיע"א, כן היה, כעבור חודש, התעורר ליבה של אשתו לשוב בתשובה...

ויהי לפלא!

ועוד מסופר, בימים שהחלו להגיע לארץ עולים רבים מעדות המזרח, הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל אשר כיהן כעשרים ושבע שנים נשיא של "המרכז לטהרת המשפחה", פנה אל מרן זיע"א, וביקש ממנו שיסייע בעד הארגון שבנשיאותו להביא את דבר הטהרה אל העולים החדשים שעברו באותם ימים מסע שמד רוחני של ממש.

מרן זיע"א נענה על אתר לבקשה, לא חש על כבודו ועל כוחותיו, ונרתם במרץ רב אל המשימה, וכך היה נוסע פעם פעמיים בשבוע אל ישובים מרוחקים, והיה עורך שם כנסי טהרה להמוני העם, ובמתק לשונו ובנועם אמריו היה מחזיר בלבבות את חשיבות הטהרה בישראל.

הרב יהושע לוי זצ"ל שעמד בראש הארגון סיפר ואמר, שמרן זיע"א תמיד היה אומר לו: "רבי יהושע, אתם עושים הרבה דברים שנוגעים בטהרת העם היהודי לדורותיו, אנחנו אתכם! להיכן שתקרא לי אני מוכן ללכת!"...

ומרן זיע"א עמד בדיבורו והיה מכתת את רגליו בין ריכוזי העולים החדשים ללמדם תורה וטהרה.

לא לחינם התבטא הגרש"ז אוירבך באוזני רבי יהושע לוי זצ"ל ואמר: "אין מי שיכול להתמודד מול הזכויות של הגאון רבי עובדיה, הוא החזיר באמת עטרה ליושנה, בחכמתו הוא החזיר אלפים ורבות לכור מחצבתם, הוא החזיר בהם יראת שמים ואהבת תורה, קיום מצוות ומעשים טובים בקרב המוני יהודים!"...

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"אמור" ... "ואמרת"

הגמרא (יבמות קיד ע"א) דורשת על פסוק זה: "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים".

אמורה חסידית מפורסמת אומרת כך: "להזהיר גדולים על הקטנים" – רמז ואזהרה לאנשים גדולים ובעלי מדרגה, שלא ילזלו בדברים שנחשבים ונראים קטנים, שהרי אמרו חז"ל (יבמות קכא ע"ב), שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, כפי שנאמר: "וסביביו נשערה מאד" (תהלים נ. ג). כל מעשה שלילי של אדם גדול, גם אם בעיניו הוֹא קטן, הרי הוא חילול ה'.

מסופר על מרנא ה"חפץ חיים" זצ"ל, שהיה צריך לנסוע לווילנא, לאסיפה חשובה שעסקה בעניינים שברומו של עולם. הוא הגיע לתחנת הרכבת מבעוד מועד, אך דקות ספורות לפני בואה של הרכבת, ניגש אליו יהודי שלא הכירו, וביקש ממנו לבוא עימו להשלים מניין, מאחר ויש רק תשעה יהודים בבית הכנסת.

ה"חפץ חיים" שקל את העניין בכובד ראש. מצד אחד, האסיפה שאלה הוא נוסע חשובה מאוד, ובעלת השפעות והשלכות על כלל הציבור. אם לא יעלה על הרכבת הקרובה, הוא יאלץ להמתין מספר שעות עד הרכבת הבאה, ויש כאן גם ביטול תורה. מצד שני, יש כאן חשש של חילול ה'. האיש יחזור לבית הכנסת, ויספר שהפציר באדם שנראה צדיק, עם זקן ופאות, שיבוא להשלים מניין, והלה התעצל ולא רצה לבוא, והתחמק בתירוץ קלוש, שממהר הוא לאסיפה בעלת חשיבות לכלל ישראל...

ה"חפץ חיים" הכריע, שמוטב שיפסיד את הרכבת, עם כל המשתמע מכך, ובלבד שלא יהיה חשש חילול ה'.

עוד ניתן אולי לומר בדרך צחות: "להזהיר גדולים על הקטנים" – גם אנשים גדולים צריכים לא לשכוח לשים לב לפרטים הקטנים.

והאמת היא, שדווקא אצל אנשים גדולים מאד אנחנו מוצאים זהירות מופלגת גם בזוטות-לכאורה, בפכים שנראים קטנים מאד.

רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל כיהן כראש ישיבת "קול תורה" בירושלים במשך עשרות שנים, פעם בכמה חודשים היה נוהג לבחון את תלמידי הישיבה, ואנחנו, התלמידים, רעדנו מהמבחן. לא היה זה פחד מעונש כלשהו, זו היתה יראת כבוד, יראה הרוממות מדמותו הנערצת של ראש הישיבה. רק לאחרונה סופר, שכדי לא להביך שום בחור, הוא היה תמיד מתאים את השאלה באופן מדויק לרמה ולדיעות של התלמיד, ושאל רק שאלה שידע שיוכלו לענות עליה. ובמקביל, יש לתת את הדעת לצד אחר של "להזהיר גדולים על הקטנים" – להזהיר את אלו שרוצים להיות גדולים, שיקפידו על הדברים הקטנים. מהדקדוק בפרטים הקטנים, נעשים גדולים.

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בוקר אני ה'" (פכ"ב פ"ל).

באה לרמז לנו התורה הקדושה שאם עלינו לעשות איזו מצווה – אל לנו לדחות אותה למחר, כפי הפתגם 'אל תאמר מחר, פן יהיה מאוחר'. וכפי שראינו במלחמת עמלק, שאמר משה רבינו ע"ה ליהושע בן נון 'בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר' וגו'. אמר הקב"ה 'מענתה כל מה שילחמו עם עמלק – לא יגמר באותו יום'. וזה מה שהיה עם שאול, שהשאיר את אגג עד לבוקר, ובגלל זה נולד לבסוף המן האגגי. וזה מה שכתוב אצל דוד המלך ע"ה 'ויכם' (את עמלק) מנהשך ועד הערב למחרתם.

וכן מה שרואים אצל אסתר המלכה שאמרה לאחשוורוש 'בוא המלך והמן היום', ובמשתה היא אומרת לו 'אם על המלך טוב נעביר את זה למחר', שזה פלא. אלא הוא שאמרנו כאן, כשבא מעמלק הדבר – צריך להיגמר רק למחרת. וכן נלמד מכך – מה שאנו יכולים לעשות עכשיו, אסור לדחות, כיוון שאנו עלולים לדחות ולדחות.

ושמעתי מעשה נורא בזמננו, בשוחט מפורסם שקבוצה מסוימת של אנשים לקחה אותו, ובחרו עגל מיוחד, רך וטוב, כדי שישחט להם אותו. השוחט כנראה קצת התרגש בזמן השחיטה, ועשה שהייה באופן שאף אחד לא הרגיש – רק הוא ובורא עולם. וע"י שהוא שיהיה הוא גרם לעגל להיות נבילה. מהבושה הוא פחד לומר להם על כך, והלך לביתו שנמצא בקרבת מקום. אחרי שנתיישב בדעתו חזר למקום במהירות כדי לומר להם לא לאכול מהבשר, אבל כבר לא נשאר שם בשר ולא אנשים. באותה שנה קבר שלושה בנים, רחמנא ליצלן, והוא הולך ומספר את המעשה הנ"ל לאנשים כדי לכפר על חטאו. ומה שטוב הוא לדחות דברים שהיצר מפתה אותנו לעשות, וקשה להתגבר. אזי אפשר לומר ליצר 'לא עכשיו אני אעשה זאת אלא מחר'. ובינתיים אתה פוקח עיניך ומבין את המלכודת שהיצה"ר טמן לך.

ומעשה בסטייפלער רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהיה משרת בצבא הרוסי, ובליל שבת קודש הגיע לשמירה. השומר שלפניו, שהיה גוי, כשראה אותו מגיע הוריד מעליו את מעיל הפרווה, שהיה עבה מאוד, תלה אותו על הענף שבעץ, והלך לו. הרב, בראותו את המעיל בענף, נזכר בדברי מרן (שו"ע סימן של"ו ס"א) שאסור להשתמש באילן ואסור להוריד ממנו שום חפץ. אבל מצד שני, הקור חודר לעצמות. הרב אמר 'אפשר לחכות חמש דקות בלי המעיל'. ולאחר חמש דקות אמר 'אפשר עוד חמש דקות', וכך העביר את כל שש השעות של השמירה בלי לגעת במעיל. ומזה הרב נעשה קצת כבד שמיעה, אבל את הרב שמעו כולם.

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

"אחד מחברי", שפך בפני את לבו, וסיפר לי שהוא מאוד מאוד רוצה לקבוע עיתים

לתורה, ויש לו שאיפה לסיים את הש"ס בלימוד 'דף היומי' ואת המשנה ברורה בסיום 'דף היומי' בהלכה! וכן רצונו ללמוד קצת מוסר כל יום ועוד.

"אבל יש לו בעיה מאוד גדולה, לאותו חבר. הוא לא אדם עקבי, ולכן קשה לו מאוד לעמוד באתגרים שקיבל על עצמו, ולמלא אחר החלטותיו לאורך זמן.

"רק התחלתי ללמוד מסכת חדשה, ויומיים אחר כך אחי התארגן", הוא מספר, "היינו צריכים לעזור בהכנות לווארט, אחר כך היו צריכים לקנות מתנות וחייתי צריך לקחת את אמו של לסיבוב בין חנויות, בין לבין היתה לי אסיפת הורים בתלמוד התורה של הילדים, ופגישת עבודה חשובה מאוד בערב אחר, וכך בעצם נוצר מצב שהפסדתי כמה וכמה דפים כבר בחודש הראשון, מה שכמובן הוציא לי את כל החשק וגרם לי לעצור את הכל ולחכות לתחילתה של המסכת הבאה...

"כך הוסיף הידיד לספר לי סיפורים רבים נוספים אודות קביעת עיתים לתורה שקבע

בעבר, ושכלל פעם לא הצליח לעמוד בכך אפילו לא שבועיים. "שאלתו בפיו, אם יש לי בשבילו עצה ורעיון, איך לשנות את המצב, ולתת לו כח לעמוד בקבלות הטובות שלו לאורך זמן. "בתגובה ביקשתי ממנו שיתאר כיצד נראה שולחן השבת בביתו בליל השבת האחרונה. "חזרתי הביתה מבית הכנסת", הוא סיפר, "שרתי 'שלוש עליכם' קידשתי על היין, נטלנו ידיים בצעתי את החלות, אכלנו סלטים, דגים, מרק, רולדת בקר, ולסיים אכלנו קומפוט קנינוח...". ואיך נראתה הסעודה בליל השבת הקודמת? הוא סיפר לי בקצרה את סדר השתלשלות האירועים: 'שלוש עליכם', קידוש, נטילת ידיים, חלות, סלטים, דגים, מרק, עוף, ולסיים גלידה קנינוח. והשבת שקדמה לה? הוא נדרש להתאמץ קצת כדי להיזכר וסיפר: 'שלוש עליכם', קידוש, נטילת ידיים, חלות, סלטים, דגים, מרק, שניצל עוף ולסיים קילף תפוחים וחילק לילדים במקום קנינוח.

אחרי ששמעתי הכל, שאלתי אותו את השאלה האמיתית: "הסבר לי ידידי והאר את עיני, למה קידוש אתה עושה כל שבת, חלות אוכלים כל שבת, דגים יש כל שבת וגם סלטים, ואפילו מנת עוף או בשר לא נעדרת אף פעם מהשולחן, ולעומת זאת הקנינוח לא כל כך יציב בביתכם. פעם יש קנינוח ופעם לא, פעם יש גלידה על השולחן ופעם קומפוט..."

המשך בגליון הבא